

Venlo Centrum - Algemeen

Handel, transport en ondernemen hebben in Venlo steeds een belangrijke rol gespeeld. De binnenstad is daardoor geworden tot wat het nu is. De Romeinen stichtten in de flauwe buitenbocht van de rivier één van de eerste militaire nederzettingen in Nederland en maakten hierbij een versterkte Maasovergang. Sporen daarvan kwamen bij werkzaamheden ten behoeve van de Maasboulevard aan het licht. Venlo werd een kruispunt van doorgaande landwegen, met de Maas als belangrijke vervoersader. Uitgegroeid tot echte stad maakte Venlo op het einde van de Middeleeuwen een stormachtige ontwikkeling door. Het gebied binnen de stadsomwalling werd in relatief korte tijd volgebouwd met nieuwe kerken, kloosters en woonhuizen. Bovenal verrees er een groot aantal 'bedrijfspannen' voor inventieve ondernemers, die met name in de vijftiende eeuw door handel en transportactiviteiten hun brood verdienden en een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van de stad leverden. De ondernemersgeest van de middeleeuwse Venlonaren maakte de stad tot een bloeiend handelscentrum en een logistiek knooppunt. De welvaart weerspiegelde zich duidelijk in de rijke vijftiende- en zestiende-eeuwse bebouwing van de binnenstad. Een opvallend aantal bouwwerken uit deze periode bleef, hetzij vaak voor het oog verborgen, tot in onze tijd bewaard.

De strategische ligging aan de Maas bezorgde Venlo de rol van vestingstad, met alle gevolgen van dien. Dat bleef zo tot ver in de negentiende eeuw. Toen werd het uitgebreide stelsel van muren, aarden wallen en grachten tot op maaiveldniveau afgebroken en gedempt. Ondergronds bleef daarentegen een groot deel bewaard. Door de komst van spoorlijnen en wegen in de tweede helft van de 19e eeuw kreeg Venlo nieuwe impulsen om zich in rap tempo verder te ontwikkelen als florerende ondernemersstad. Aan de uitvalswegen verrezen monumentale herenhuizen en de oude binnenstad werd met nieuwe, planmatig opgezette bouwblokken uitgebreid. Aan de noordkant, in het gebied dat we nu Q4 noemen, is deze negentiende-eeuwse opzet nog zeer duidelijk te zien. Het gebied ten zuiden van de binnenstad en de spoorlijn, met name Maaswaard, werd het domein van de ondernemers. Allesbepalend voor het karakter van dit deel van Venlo was de komst van Nedinsco in het begin van de twintigste eeuw. Het monumentale Nedinsco-gebouw is tot de vaste herkenningspunten in het stadssilhouet van Venlo gaan horen. Vlak voor de oorlog werd reeds begonnen met gedeeltelijke sanering van de oude middeleeuwse binnenstad, vooral in het gebied rondom de Jodenstraat. Aan de oostzijde van de binnenstad werd de nieuwe chique Rosariumbuurt gebouwd. In de Tweede Wereldoorlog kreeg de Venlose binnenstad het zwaar te verduren. Liefst 13 bombardementen waren er nodig om de strategische bruggen over de Maas definitief uit te schakelen. In de naoorlogse periode zette de economische groei pas echt door. Daardoor kon de wederopbouw van de voor een deel verwoeste binnenstad in hoog tempo worden opgepakt en beschikt Venlo nu over een grote rijkdom aan opmerkelijke bouwwerken uit de wederopbouwperiode, onder andere aan de zuidzijde van de binnenstad.